

DECLARACIÓ DE VILAFRANCA

Ciutats i pobles compromesos amb la prevenció del canvi climàtic

Cada vegada es fa més evident que el canvi climàtic no és un caprici de la natura, sinó que està causat, entre altres, per les emissions de CO₂ a l'atmosfera, i que aquestes emissions tenen conseqüències a escala planetària, independentment del lloc on es produeixen. El canvi climàtic accelera els processos de desertificació i erosió, accentua l'escassetat dels recursos hídrics degut a la deforestació i a la sobreexplotació d'aqüífers, i suposa una pèrdua generalitzada de biodiversitat.

Avui sabem que la manera intensiva d'habitar i ocupar el territori a les nostres zones urbanes, i molts dels models de creixement econòmic i de consum vigents als països desenvolupats, determinen formes de mobilitat insostenibles, un grau accelerat d'emissions contaminants, la generació de residus i un consum energia i d'aigua, inabastables. Provocant, tot plegat, un impacte ambiental molt negatiu sobre el canvi climàtic.

Com diu la Carta d'Aalborg "Les ciutats i pobles reconeixem que la sostenibilitat no és ni un somni ni una situació immutable, sinó un procés creatiu local", i tal com s'ha afirmat 10 anys després (*Conferència d'Aalborg+10, 2004*) "Aquest paper central **exigeix l'adopció d'un enfoc més enèrgic i integrat de la política local, mitjançant l'harmonització dels objectius ambientals, socials, culturals i econòmics.** Assegurant-nos que els nostres esforços per la millora de la nostra qualitat de vida no posi en perill la qualitat de vida de persones d'altres regions del món o de les generacions futures".

Reduir les emissions, una responsabilitat de tothom

Tenim a les nostres mans la possibilitat de canviar la tendència actual. Es tracta de garantir la qualitat de vida, la pervivència dels ecosistemes i les possibilitats energètiques, fomentant la corresponsabilitat davant el canvi climàtic i en la línia dels compromisos assumits pel Protocol de Kioto.

En aquest sentit els i les representants de la Xarxa de Ciutats i Pobles Cap a la Sostenibilitat, proclamem responsablement que **les ciutats i pobles amb el suport actiu de les organitzacions socials i del ciutadans i ciutadanes podem i tenim l'obligació, d'establir objectius de reducció d'emissions**, mitjançant compromisos, indicadors i memòries fàcilment identificables.

En virtut d'aquestes premisses **ACORDEM**, reunits a la ciutat de Vilafranca del Penedès, treballar sobre cinc àmbits d'actuació prioritaris, que responen a dues premisses bàsiques: **reduir** les emissions i **neutralitzar**-les.

Primer:

ESTALVIAR ENERGIA, el que vol dir reduir el consum d'energia.

Les administracions públiques, generadores i consumidores de serveis, han de predicar amb l'exemple. Cal recordar, en aquest sentit, que el potencial d'estalvi energètic dels edificis s'estima en un 30%. En primer lloc les administracions locals, i particularment els municipis impulsors de les Agendes 21. Per aquesta raó, proposem a tots els municipis adherits a la Xarxa establir un compromís de **reducció del 2% del consum energètic anual municipal fins al 2010**. El que vol dir establir **Plans d'Estalvi i Eficiència energètica**, que permetin identificar la factura energètica actual i les línies correctores i les accions innovadores. Un compromís actiu i verificable cada exercici municipal, mitjançant els **Indicadors** pertinents.

Segon:

FER MES EFICIENT L'ENERGIA QUE CONSUMIM, el que vol dir fer un ús racional de l'energia.

Una nova cultura d'ús de l'energia vinculada a les demandes d'ambientalització dels serveis municipals; aplicant tecnologies eficients als sistemes d'enllumenat interns i externs, elaborant propostes alternatives d'enllumenat durant les activitats festives i/o extraordinàries; implementant criteris bioclimàtics en els edificis públics, adaptant els sistemes d'aïllament, calefacció i climatització dels edificis públics amb criteris més racionals, i instaurant uns sistemes de gestió i ús de les tecnologies de la informació més eficients energèticament.

Tercer:

INCREMENTAR LES ENERGIES RENOVABLES, el que vol dir intensificar l'aprofitament de les energies renovables.

Les ciutats i pobles que han adoptat les ordenances solars han fet un pas significatiu en la promoció d'energies netes. Principalment de l'energia solar tèrmica. Obrint unes expectatives de futur per la generació de noves ocupacions i la necessària professionalització del sector. Cal anar, amb la col·laboració d'altres instàncies de govern, més lluny, impulsant altres fonts renovables: hidràulica, eòlica, geotèrmica, biomassa. Una energia més distribuïda i descentralitzada en el territori, més propera i més eficient.

Quart:

PROMOURE LA MOBILITAT SOSTENIBLE, el que vol dir integrar les actuacions (pactes ciutadans) per millorar la mobilitat i qualitat de vida de les persones.

Els **plans municipals de foment de la mobilitat i l'accessibilitat** són instruments capdavanters per transformar els models de mobilitat actuals (basat en la prioritat de l'automòbil privat i el transport de mercaderies per carretera) que generen el percentatge més elevat d'emissions. Cal recordar que segons dades oficials, a Espanya, durant l'any 2000, el transport va ser el causant del 30% de les emissions de CO₂. Igualment els nous estudis que es redactin a partir d'ara hauran de plantejar, necessàriament, l'escenari actual d'emissions front l'escenari de 1990, calculant els beneficis ambientals que se'n derivin de les accions proposades, quantificades econòmicament i també en volum d'emissions que es deixaran d'emetre a l'atmosfera en funció de l'acció proposada.

Cinquè

UTILITZAR ELS MECANISMES PER LA NEUTRALITZACIÓ DEL CO2. El que vol dir compensar les emissions de CO2,

Cal reduir les emissions i cal **neutralitzar-les**. El que significa que podem promoure, compromisos i actuacions per neutralitzar, mitjançant actuacions voluntàries, les emissions que afecten el canvi climàtic. Una oportunitat, per implicar activament el conjunt de la ciutadania, i per participar en projectes de cooperació i en transferència de tecnologia a països en vies de desenvolupament, compensant les emissions que produïm.

En aquest sentit proposem a la Xarxa, treballar en **iniciatives per la prevenció del canvi climàtic**, que promouen diferents institucions i entitats, i que ofereix la possibilitat de reduir i neutralitzar les nostres emissions i compensar-les a través de projectes de desenvolupament net, una oportunitat per implicar a les nostres col·lectivitats en la prevenció i conservació (global) de la biodiversitat i contribuir a la millora de les condicions de vida de la població local en els països en vies de desenvolupament.

FINALMENT VOLEM EXPRESSAR

La Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat, amb el seu bagatge i experiència acumulada amb els processos **d'Agenda 21**, promourà els **instruments de coordinació i suport a les polítiques municipals**, tenint en compte l'exercici de les nostres competències, **orientats a la reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle**.

En aquest sentit la Xarxa, estimularà la **responsabilitat compartida amb les altres administracions del nostre país** a fi i efecte d'afavorir l'acció concertada (administracions, agents socials, ciutadanes i ciutadans), per traduir en objectius fàcilment identificables els compromisos per reduir les emissions. Acció concertada que requereix la vigència **d'Observatoris d'Indicadors**, entre ells els **Sistemes d'Indicadors de Sostenibilitat Municipal**, (amb una utilització divulgadora de bones pràctiques a través de la publicació de la Xarxa www.Sostenible.es) que permetin disposar d'una informació qualificada, susceptible d'establir paràmetres comparatius, i difondre aquelles experiències innovadores i rellevants "d'efecte demostració".

En aquesta perspectiva, la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat, considera un pas positiu la creació i coordinació a nivell d'Estat, de la **Red de Ciudades del Clima**. Instància que ja compta amb la adhesió de ciutats de Catalunya, i amb la que establirem, com a Xarxa, els vincles i formes de coordinació més oportuns per fer treballar conjuntament per la preservació del clima. Igualment reiterem el nostre compromís de treballar coordinadament amb les diferents xarxes que a nivell europeu i a la mediterrània (també amb els països d'Amèrica Llatina) promouen l'acció dels governs locals per la protecció del clima.

Vilafranca del Penedès, 12 de maig de 2005